

Årsplan Hof Barnehage

2026/2027

Holmestrand kommune

Innhold

Forord 3

1. Innledning – Holmestrandsbarnehagene	4
1.1 Vårt verdigrunnlag.....	5
1.2 Velkommen til <barnehagens navn>.....	6
2. Barnehagens innhold og oppgaver	6
2.1 Omsorg	6
2.2 Lek	7
2.3 Læring	8
2.4 Danning	8
2.5 Vennskap og fellesskap	9
2.6 Inkludering.....	9
2.7 Barnehagens språkmiljø	10
2.8 Barns medvirkning.....	11
2.9 Trafikksikker kommune	11
3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet	11
4. Samarbeid	12
4.1 Samarbeid hjem og barnehage	12
4.2 Tilvenning	13
Trygghets sirkelen	13
4.3 Overgang innad i barnehagen	14
4.4 Overgang barnehage-skole.....	14
4.5 Samarbeid med andre instanser	14
5. Progresjon	15

Forord

Rammeplanen for barnehager legger føringer for at alle barnehager skal utarbeide en årsplan. Årsplanen skal vise hvordan barnehagene arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen gir informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagens samarbeidsparter, eier, politikere og andre interesserte.

Gjennom årsplanen får også foresatte et godt innblikk i barnehagens arbeid og dermed mulighet til å påvirke innholdet. Gjennom årsplanen ønsker vi at foresatte skal se en klar sammenheng mellom arbeidet vi gjør og de overordnede målene.

En felles mal for de kommunale barnehagene i Holmestrand skal bidra til å utjevne kvalitetsforskjeller og gi et likeverdig barnehagetilbud for alle barn og foreldre i Holmestrand kommune.

Årsplanen er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om barnehager
- Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver
- Kommuneplan for Holmestrand
- Vedtekter for kommunale barnehager i Holmestrand
- Oppvekstløftet i Holmestrand

1. Innledning – Holmestrandsbarnehagene

Nasjonale- og kommunale planer påvirker barnehagens arbeid. Holmestrand sin kommuneplan er kommunens overordnede styringsdokument. Kommuneplanen tar utgangspunkt i FN sine bærekraftsmål. FNs bærekraftsmål skal sikre sosial rettferdighet og god helse og stanse tap av naturmangfold og klimaendringer. Målene skal vise vei mot en bærekraftig utvikling på kort og lang sikt.

“Oppvekstløftet i Holmestrand” er kommunens plan, tiltak og satsinger for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer hos barn og unge. Planen skal bidra til en overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet. Mål i kompetanseløftet er at alle barn og elever opplever å få et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole og at barn og unge skal få mulighet til utvikling, mestring, læring og trivsel - uavhengig av sine forutsetninger. Barnehager, skoler, PPT og andre virksomheter med tjenester til barn og unge må jobbe sammen for å skape et inkluderende fellesskap, og det pedagogiske tilbudet skal tilpasses slik at alle får et best mulig utgangspunkt for utvikling og læring. Innholdet i denne planen er utgangspunkt for innholdet i årsplanen, som igjen er innhold på personalmøter, avdelingsmøter og felles planleggingsdag. Dette er også førende for våre valg og planer.

[Oppvekstløftet i Holmestrand - Holmestrand kommune](#)

Figur 1 - barn som leker med modelleire

1.1 Vårt verdigrunnlag

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Personalet i barnehagen har et særlig ansvar for å etterleve dette i praksis samt reflektere over egne verdier og handlinger.

Holmestrand barnehagens verdigrunnlag bygger på:

- “Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet.” (Rammeplan for barnehagen)
- “Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.” (rammeplan for barnehagen)
- “Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.” (Lov om barnehager)

I Holmestrand kommunes arbeidsgiverpolitikk har vi tre verdier som gjelder for alle ansatte i kommunen. Verdiene skal kjennetegne kommunen i vårt møte med innbyggere og brukere av kommunale tjenester

Åpen:

Holmestrand kommune skal preges av åpenhet og være transparent i alle sammenhenger. De ansatte skal være åpne i sine relasjoner med innbyggerne, samtidig som organisasjonens mål er å være åpen og mottakelig for nye idéer og tilbakemeldinger.

Respektfull:

Gjensidig respekt er en grunnleggende forutsetning for god samhandling og kommunikasjon. Evnen til å se menneskene en skal samhandle med, prøve å forstå og verdsette forskjellighet og mangfold er avgjørende for å utvikle en god organisasjon, gode tjenester og god samfunnsutvikling.

Samskapende:

Holmestrand kommune vil utvikle seg gjennom samskaping med innbyggerne, de folkevalgte og på tvers av nivåer og fagområder i kommunens organisasjon. Ved å aktivere kompetanse og ressurser i kommunens organisasjon og hos kommunens innbyggere og folkevalgte i et aktivt samspill, vil forutsetningene for å løse fremtidens utfordringer øke.

1.2 Velkommen til Hof barnehage

Hof barnehage er en kommunal barnehage med 4 avdelinger og om lag 65 barn. Vi ligger sentralt til i nærheten av Hof sentrum. Det er nært samarbeid mellom avdelingene med felles samlinger, turer, aktivitetsdager og bruk av idrettshallen ved Hof skole. Nærmiljøet vårt er variert og byr på mange muligheter. Det er gangavstand til Hof sentrum med bibliotek, fotballbane, idrettsanlegg og tusenårsstedet. Vi har flott gapahuk med bål plass i skogen. Utelekeplassen vår er stor og variert. Hof barnehage baserer sitt pedagogiske innhold med bakgrunn i barnekonvensjonen, Rammeplan for barnehager, barnehageloven med forskrifter og Holmestrand kommunes egne planer. Mer praktisk informasjon finner du i informasjonsheftet vårt.

«**Et godt sted å være, leke og lære**» er vår visjon og det ligger il grunn i alt arbeidet vi gjør hver dag i barnehagen. Her jobber vi med den autoritative voksenrolle, lek og lekemiljøene våre, språk og gode læringsmiljøer. Vi reflekterer over egen praksis og jobber tett med barnas foresatte slik at barna får gode opplevelser os oss.

Hof barnehage skal i barnehageåret 2026-2027 ta imot inntil 6 flyktninger i alderen 3-6 år.

Satsningsområde: alle barnehager i Holmestrand kommune får veiledning via USN for å drive utviklingsarbeid i barnehagen gjennom kompetanseløft for inkludering. Vårt utviklingsarbeid har hatt ulike vinklinger innenfor lek, og dette skal vi ta med os over i neste barnehageår. Leken har en sentral plass og er stadig i endring. Vi ønsker å gi barna gode opplevelser knytet opp mot undring og nysgjerrighet, det å ta vare på barnekultur og få gode opplevelser i hverdagen. I barnehageåret 2026/2027 vil temaet være: Å TA VARE PÅ.

Mål for tema og vårt satsningsområde er: alle barn i Hof barnehage skal oppleve å delta i et felleskap.

For å nå målet vi vi jobbe med fokus på dette gjennom året:

- Barnekultur: ta vare på lek og gode lekemiljøer, sang, høytlesning, eventyr og fellesopplevelser i hverdagen.
- Bærekraft: fra jord til bord, utvikle og bygge opp en liten kjøkkenhage, delta i matjungelen, lære om avfallshåndtering osv.
- Tradisjoner: samisk kultur, vennskapsuke, brannvernuke, 7, jul, påske, karneval ulike religioner og mangfoldet innad i vår barnehage.
- Meg selv: følelser, grenser for meg selv, kroppen min.

2. Barnehagens innhold og oppgaver

2.1 Omsorg

God omsorg er en forutsetning for barns trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Vi som personale skal hele tiden jobbe for et barnehagemiljø der barna ikke bare er mottakere av omsorg. Vi skal også verdsette og anerkjenne barnas egne omsorgshandlinger.

I arbeid med omsorg i Hof barnehage skal personalet:

- Sørge for at barna opplever omsorgsfulle relasjoner
- Møte hvert enkelt barn med oppmerksomhet og åpenhet ovenfor det unike hos den enkelte, det unike i situasjonen og i barnegruppen
- Vise nærhet og omsorg i alle situasjoner i barnehagens hverdagsliv som i lek, læring, stell, måltid, påkledning etc.

2.2 Lek

Lek skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Alle barn skal være inkludert i lek og leken skal gi barn glede. Leken er psykisk helsefremmende for barna når ansatte er til stede og legger til rette for alle barn.

Leken har en fremtredende plass i vår barnehage, og er vårt satsningsområde dette barnehageåret. Lek er en rettighet alle barn har. Lek er barnas arbeid, deres viktigste aktivitet og naturlige uttrykksform - lek er kongeveien til læring!

Leken reflekterer barnas måte å se og forstå verden på. Gjennom leken kan barna bearbeide, ufarliggjøre og forklare vanskelige ting de ikke forstår.

Leken fremmer utvikling på alle områder; intellektuelt, språklig, sosialt og emosjonelt. I lekefellesskap legges grunnlaget for barns vennskap med hverandre, læring og sosial kompetanse. Barn trenger plass for å leke og utvikle seg, og leken kjennetegnes ved at den er kroppslig. Den innehar elementer som løping, improvisasjon, imitering, frakte, samle, putte og tømme, og derfor velges det ut materialer som er tilpasset deres lek.

Gode lekemiljøer handler om de voksne- hva tilbyr vi barna og hvor får barna leke? Et godt lekemiljø bidrar til barnas trivsel, livsmestring og inkludering av alle barn i leken. Lekemiljøet skal stimulere og videreutvikle barnas lek. Leken berikes gjennom hvordan det utformes, organiseres, innredes, dekorerer og gjør lekemateriell tilgjengelig for barna. Innholdet bygger på Rammeplanens intensjoner; et godt omsorgs-, leke- og læringsmiljø. Barnehagen presenterer og setter frem ulike materialer for barna på flere måter og inviterer dem inn i lek og utforskning. Målet er å skape gode møteplasser som ivaretar barnas muligheter for spontane samværsformer. Tanken bak dette med å bruke fleksible udefinerte materialer er at «jo mindre en leke gjør- jo mer kan barna gjøre med den». Fleksible materialer stimulerer kreativiteten, leken blir mindre låst til materialet, materialene yter motstand- for man må tenke nytt. Fleksible materialer oppfordrer barna til å tenke sammen, og finne nye og kreative løsninger.

Hva og hvordan barn leker avgjør de selv, men at de får mulighet til å leke i barnehagen er de voksnes ansvar. Barn trenger mer enn venner for å utvikle leken. Det er sammen med voksne at barna lærer seg rollelek, den vanskeligste og kanskje viktigste leken i livet.

De voksnes rolle i leken, blir først og fremst å tilrettelegge miljøet for barnas lek. Leken gir oss muligheten til å observere hvordan barna fungerer sammen, hvilke lekekamerater de velger, om de er mye alene og hvilket utviklingstrinn hvert enkelt barn står på. Voksne innbyr til samtaler med barna, hvor barna gis mulighet til refleksjon ved hjelp av åpne spørsmål hvor barna får en opplevelse av å utvikle seg til den beste versjonen av seg selv ved:

I arbeid med lek i Hof barnehage skal personalet:

- Legge til rette for lekemiljø som inspirerer til ulike typer lek gjennom organisering av rom, tid og lekemateriale
- Tilrettelegge for samspill og rollelek
- Tilrettelegge for bruk av fleksible udefinerte materialer hvor kreativiteten stimuleres og samarbeidsevnen utfordres
- Være til stede, støtte og berike leken til barna
- Skjerme, slik at barna kan leke uforstyrret
- Aktivt vurdere egen rolle og deltakelse i leken til barna
- Bidra til anerkjennende kommunikasjon mellom barn og voksne, og mellom barna i hverdagssituasjonene som oppstår i leken.
- Være gode rollemodeller som veileder barna inn i leken og er gode forbilder.
- Være lekende og deltagende i samspillet med barna, og se hver og en, men også støtter lek i gruppe.
- Bidra til at alle barn kommer inn i leken og sørge for at alle har noen å leke med

2.3 Læring

Læring i barnehagen er nært knyttet til leken og de voksnes rolle. Det vil være vanskelig å se disse atskilt fra hverandre, og slik rammeplanen peker på så skal disse ses i sammenheng. Læring skjer i alle hverdagssituasjoner gjennom barnehagedagen hvilket betyr at læring kan oppstå både i spontane og planlagte øyeblikk. I arbeid med læring i Hof barnehage skal personalet:

- Ta utgangspunkt i barnas interesser, undring og spørsmål ved tilrettelegging av leke- og læringsmiljøet i barnehagen
- Være aktive med barna i lek og samspill
- Tilrettelegge for samtaler hvor barna kan si ting de har på hjertet eller komme med meningene sine
- Legge til rette for et miljø hvor barna kan utforske, leke og samhandle med andre barn og voksne
- Være nysgjerrige i møte med barnas utforsking

2.4 Danning

Danning i barnehagen er et begrep som er nært knyttet til selvbestemmelse og medbestemmelse. Danningen skjer gjennom andre, men også gjennom enn selv. Danning er orientert mot en indre prosess der barnet utvikler en personlig og ansvarlig måte å forholde seg til verdier på. Danning i barnehagen skal sette barna i stand til å tenke selv, reflektere over sannheter, stille spørsmål, og kunne yte motstand over egne og andres valg.

I arbeid med danning i Hof barnehage skal personalet:

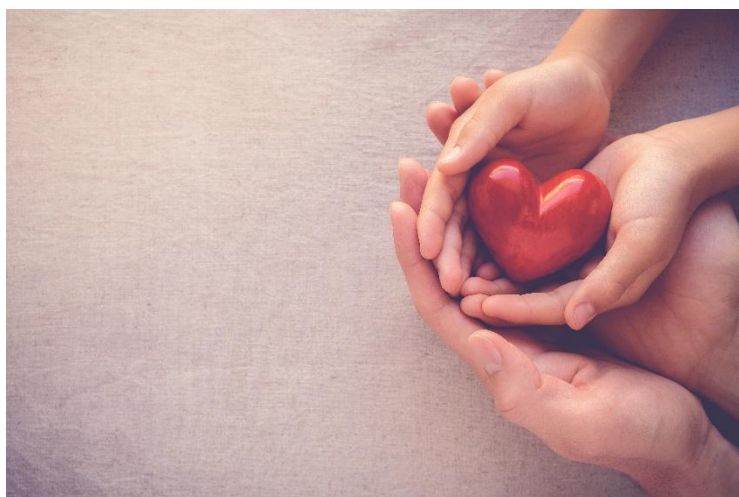
- Tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og samtaler
- Støtte barnas aktivitet og engasjement samt synliggjøre, verdsette og framheve ulike behov og meninger i fellesskapet på avdelingene

2.5 Vennskap og fellesskap

Det å fungere godt sammen med andre er en forutsetning for å kunne mestre livet. Det samme er å kjenne at man hører til og er en del av et fellesskap. For å få til dette kreves sosial kompetanse. Dette er det viktig at vi har søkelys på i barnehagen. For å oppleve vennskap og kunne bygge gode relasjoner er det viktig at barn i tidlig alder erfarer gode relasjoner til de rundt seg.

I arbeid med vennskap og fellesskap i Hof barnehage skal personalet:

- Legge til rette for positivt samspill med barn og voksne
- Tilrettelegge for at alle barn skal få oppleve vennskap og lære å beholde venner
- Støtte barn i lek og samspillsituasjoner
- Støtte barna i konfliktløsning og finne løsninger
- Samtale om normer og verdier
- Reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- Forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Figur 2 - Hender og hjerte

2.6 Trygt og godt barnehagemiljø

Lov om barnehager pålegger barnehagen å arbeide kontinuerlig for å fremme helse, trivsel, lek og læring hos barn. Barnehagen skal ha nulltoleranse mot krenkelser ovenfor barna, og aktivitetsplikten skal sikre at det iverksettes tiltak straks dersom ett eller flere barn ikke har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø.

Olweus (2010), Idsøe og Roland (2017) definerer mobbing som «intensjonell *negativ handling, gjentatt over tid og hvor det er ubalanse i styrkeforholdet mellom den/ de som utøver og den som blir utsatt for handlingen*»

Barnehagene i holmestrand har en felles plan for psykososialt barnehagemiljø. Denne planen sier noe om hvordan vi skal jobbe for inkluderende fellesskap samt et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø. Planen gir oss konkret støtte og hjelp til å oppdage og handle dersom mobbeatferd oppstår.

I arbeidet med inkludering i Hof barnehage skal personalet:

- Veilede og støtte enkeltbarn som trenger det inn i lek og aktiviteter med andre
- Tilrettelegge med små leke- og språkgrupper rundt barn av samme etnisitet
- Sette av tid til språkgrupper og aktiviteter i hverdagen
- Være tett på barn som har behov for støtte
- Ha nulltoleranse for utestengelse og adferd som hemmer inkludering

2.7 Barnehagens språkmiljø

Språk er en viktig del av det å forstå verden og få innsikt i oss selv. Det er gjennom språket av vi øver på å være sammen med andre og så ta del i fellesskapet. Språk er både verbale uttrykk i form av ord, men det er også non-verbal kommunikasjon i form av kroppslige uttrykk gjennom tegn, mimikk, gester og lyder.

I arbeid med språk i Hof barnehage skal personalet:

- Anerkjennende, responderer og stimulerer barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- Legge til rette for at alle barn involveres i samspill og samtaler hver dag
- Bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst, og stimulerer til nysgjerrighet, bevissthet og utvikling
- Gi barna positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel og for å kunne uttrykke egne meninger og følelser
- Tilpasse de språklige aktivitetene til det enkelte barns språklige ferdigheter, interesser og initiativ
- Sørge for at barna opplever å bli lyttet til, og vise interesse for det de sier og gir uttrykk for
- Arbeide med språk i mindre og atskilte grupper (språkgrupper)
- Tilrettelegge for tidlig stimulering gjennom å bruke språket aktivt i hverdagssituasjoner som måltid, stell, av- og påkledning, lek, tur osv.
- Bidra til at barna opplever språglede gjennom deltakelse i innholdsrike språklige aktiviteter
- Bruke gode verktøy som språklek, språksprell og snakkepakken til språktrening i samlingsstund eller i mer organiserte former med en liten gruppe barn
- Bruke bilder og konkrete der det er nødvendig for å styrke begrepsforståelsen, ordforrådet og kommunikasjonen med barna
- Følge med på barnas kommunikasjon og språk, og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- Være gode språkmodeller for barna
- Gi rom og bruke tid til høytlesning med barna hver dag
- Gi barna felles opplevelser som vi kan snakke om
- Bruke alternativ kommunikasjon ved behov
- Med flerkulturell bakgrunn bidra med morsmålsstimulering og lek med ulike språk
- Bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk- eller samiskspråklige kompetanse

2.8 Barns medvirkning

Barn har rett til å uttrykke seg og bli hørt i sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, men de skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. De voksne skal ivareta barnet ut ifra alder og modenhet, og være sensitive og bevisste i samspillet. Personalet skal ta barnets følelsesmessige uttrykk på alvor. Barna skal stimuleres til å tenke selv og oppmuntres til å uttrykke tanker og meninger. Barnehagen skal legge til rette for samtaler individuelt og i grupper, slik at barnet kan uttrykke seg og ta valg som påvirker egen hverdag. Voksne som jobber i barnehagen skal etterstrebe og være lydhøre voksne som anerkjenner hva barn er opptatt av her og nå, og bygge videre på det. God kommunikasjon med foresatte om hva barna er opptatt av vil også bidra til at personalet kan ta med seg informasjonen inn i planleggingen.

Hof barnehage jobber med inkludering ved at personalet:

- Bruker observasjon som pedagogisk verktøy, for å kartlegge og observere enkeltbarns interesser og ferdigheter
- Vi lytter aktivt til barnas uttrykk både nonverbalt og verbalt
- Skaper trygge rom der barna føler de kan ytre seg fritt, uten å dømmes
- Legger til rette for at barna skal si sin mening – enten i enerom eller i gruppe
- Tar seg tid til å aktivt lytte til barna, og ta deres meninger på alvor
- Vi er opptatt av å gi barna reelle valg i hverdagen, det gjelder barns lek, aktiviteter, turer osv.
- Vi er fleksible i våre planer og justerer de etter barnas initiativ. Planene blir også til med utgangspunkt i barnas interesser og initiativ.
- Vi involverer barna i planlegging av tema- og prosjektarbeid.

2.9 Trafikksikker kommune

Holmestrand kommune er godkjent som trafikksikker kommune, dette innebærer også alle de kommunale barnehager. I barnehagene er vi opptatt av å danne et godt grunnlag for hvordan barn ferdes i trafikken. Målet for trafikkopplæringen er at barna utvikler gode holdninger, forståelse og kunnskap, slik at de ikke er til fare for hverken seg selv eller andre i trafikken. Dette vil i størst grad foregå på tur og i samlinger. Her har vi samtaler hvor det skapes rom for refleksjon rundt ulike trafikktema. Vi bruker også historier, spill, trafikksanger med mer. Det at personalet er gode rollemodeller har stor betydning blant annet for barnas utvikling av gode holdninger, evne til refleksjon og risikoforståelse.

3. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, vurderes og dokumenteres. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder.

- Alle avdelinger har sin månedsplan som er utgangspunkt for planlegging av gruppeaktiviteter hver måned.
- Årsplanen er utgangspunktet for all planlegging av aktiviteter i barnehagen
- Alle avdelinger har sin månedsplan som er utgangspunkt for planlegging av gruppeaktiviteter hver måned
- Vi bruker praksisfortellinger og case som utgangspunkt for refleksjon
- Barnehagen vurderer kontinuerlig det pedagogiske arbeidet gjennom å observere barna, snakke sammen og evaluere praksis
- Personalet bruker avdelingsmøter, pedagogiske ledermøter, personalmøter og planleggingsdager til metodisk planlegging. Vi bruker veiledning, observasjon, dialogkafè/dialogspill og IGP-modell (individuell, gruppe og plenum) i planlegging og vurderingsarbeid
- Vi bruker observasjonsverktøyet «alle med» gjennom barnehagetiden for å sikre at alle barn får et godt og individuelt tilpasset barnehageløp, slik at de blir best mulig rustet til å møte hverdagene også etter endt barnehagetid

4. Samarbeid

4.1 Samarbeid hjem og barnehage

Foreldrenes rett til medvirkning er nedfelt i barnehagelovens § 4.

I [Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver](#) står det at foreldre og barnehagens personale har et felles ansvar for barns trivsel og utvikling. Det daglige samarbeidet mellom hjem og barnehage må bygge på gjensidig åpenhet og tillit. Det er den daglige kontakten ved levering og henting som er et vesentlig grunnlag for samarbeidet mellom barnehage og hjem.

Vi ønsker å sikre dette gjennom samarbeidsformer som:

- Foreldreråd, bestående av foreldre/foresatte til alle barna i barnehagen
- Foreldreundersøkelser hvert år
- Daglig kontakt, informasjon og korte samtaler ved levering og henting
- Arrangementer der foreldre og familie blir invitert til barnehagen
- Kommunikasjonsplattformen Visma
- Foreldremøter hvert år. Foreldre oppfordres til å komme med forslag til hva som skal tas opp på foreldremøter
- Samarbeidsutvalg, bestående av 2 foreldre og 2 ansatte. Foreldrerepresentantene skal være med på å legge et godt grunnlag for samarbeid barnehage/hjem, og være bindeleddet mellom foreldre og barnehage
- Pedagogene har ansvar for å planlegge det individuelle samarbeidet rundt barnet. Det tilbys to foreldresamtaler hvert år, hvor en er obligatorisk. Foreldre og barnehagen kan be om samtaler utover dette ved behov.

4.2 Tilvenning

Det å starte i barnehagen kan være et stort steg i et barns liv. Samtidig er det en spennende og krevende periode for både barn, foreldre og personal. En god tilvenning er viktig for at barna skal få en trygg og god start i barnehagen. Hvor lang tilvenningsperiode barnet trenger er individuelt, og det er foreldrene som må være med på å bestemme lengden på tilvenningen.

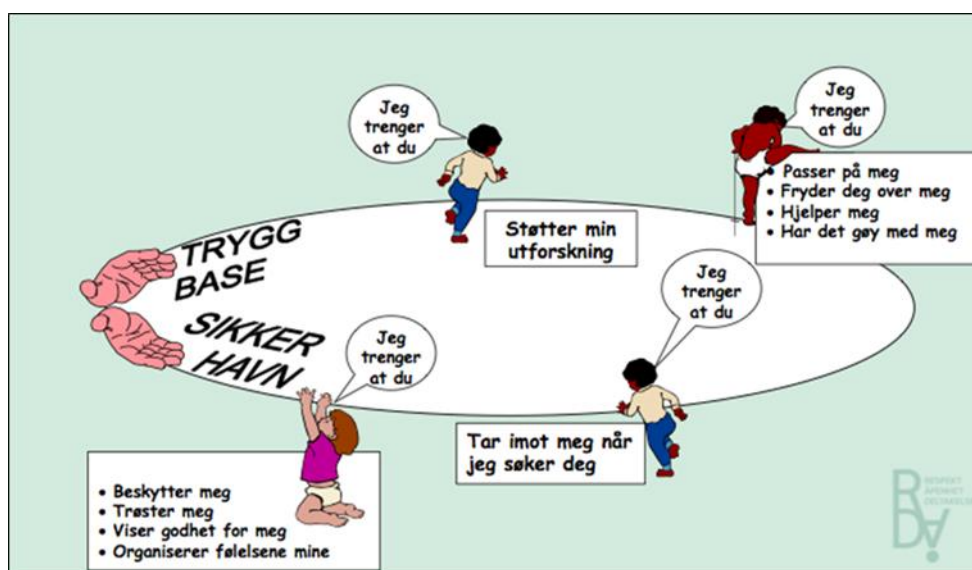
Hof barnehage inviterer til besøksdag for nye barn som oftest i juni eller noen uker før barnehagestart. Foreldrene oppfordres til å snakke med personalet om det som er viktig for barnet, være nysgjerrig på barnehagen og at det settes av god tid. Det kan snakkes om alt fra kosedyr til allergier. Det anbefales at de som har mulighet oppsøker barnehagens uteområde på fritiden. På den måten kan barnet bli litt mer kjent og være forberedt på hvor det skal sove, spise og leke.

Noen tips for en god og trygg tilvenning:

- Bruk god tid, la barnet sette tempoet. De trenger tid til å erfare at dere går, men kommer tilbake
- Bli en stund i barnehagen, men gå når du sier du skal gå
- Snakk positivt om barnehagen og alle voksne barnet møter
- Er du utrygg på noe, eller opplever at noe ikke fungerer optimalt, snakk med oss. Å trygge deg som forelder er den beste måten å trygge barnet på
- Ikke vær redd for å ringe barnehagen å spørre hvordan det går

Trygghets sirkelen

En forutsetning for læring er trygghet og trivsel. Barn er avhengig av gode og trygge tilknytninger til de voksne i barnehagen. Trygghets sirkelen er et verktøy vi bruker for å forstå og møte barnas behov og der tilknytningspersonens hovedoppgave er å være en trygg base for barnets utforskning, lek og læring og ta imot barnet når det har behov for trøst og omsorg.

Figur 3 - Trygghets sirkelen

4.3 Overgang innad i barnehagen

I Hof barnehage jobber vi med overganger innad i barnehagen på våren før barna skal gå fra liten til stor avdeling, eller hvis vi må endre på gruppene pga. søkertall. Barna får komme på flere besøk til ny avdeling, leke der, spise lunsj og delta på samling slik at lokaler og voksne er kjent for barnet når de kommer til oppstart. Barna har med seg en av personalet de er trygge på ved disse besøkene.

4.4 Overgang barnehage-skole

Ved overgang til skole har Holmestrand kommune et eget årshjul. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for et godt samarbeid mellom instansene og sikre en best mulig overgang for hvert enkelt barn. Før skolestart gjennomføres en foreldresamtale med pedagogisk leder på avdeling. Innholdet fra foreldresamtalen blir formidlet til skolen med et skjema, som foreldrene gir sitt samtykke til. I tilfeller hvor barna har hatt spesialpedagogisk oppfølging i barnehagen, inviteres foreldre med på et eller flere møter før skolestart. Det tilrettelegges også for møter før overgang for de foresatte som ønsker det.

I Holmestrand kommune har alle barnehager en sekk med innhold som brukes sammen med skolestarterne. Dette skal fungere som et grenseobjekt. Grenseobjekt er gjenstander som en barnegruppe har felles erfaringer rundt, og er dialogskapende. Grenseobjektet er det felles tredje som bygger bro mellom barnehagen og skolen. Sekken inneholder to bøker, et eventyr, en sang, forslag til regelleker, et forstørrelsesglass og bamsen "Trygve". Trygve har i oppdrag å finne ut mest mulig om skolen og svare på spørsmål om skolen som barna måtte ha. Vi tenker at rikelig og riktig informasjon bidrar til å trygge barna i overgangen. Bøkene i sekken vil bli brukt av barnehagen i forkant av skolestart og i den første tiden på skolen.

4.5 Samarbeid med andre instanser

Som en del av det pedagogiske arbeidet i barnehagen har personalet samarbeid med:

- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Barne- og ungdomspsykiatrien (BUPA)
- Helsestasjonen
- Barnevernstjenesten
- Barne- og familiesenteret

Alle barnehagene i Holmestrand kommune deltar i et samarbeidsorgan som heter PÅ TVERS. Her møtes personal fra barnehager, PPT, helsestasjon og barnevern. PÅ TVERS har møter to ganger i halvåret, hvor styrer og personal kan drøfte saker anonymt eller med samtykke av foresatte for å få tips eller råd rundt enkeltbarn, et tema eller en barnegruppe. Det er også mulig for foresatte å delta på disse møtene dersom det er ønskelig.

PPT har kontaktmøter med barnehagene ved jevne mellomrom. Ved bekymring rundt barns utvikling kan dette drøftes på kontaktmøtene. Samtykke fra foresatte innhentes og foresatte involveres i prosessen.

Ved bekymring knyttet til vold, incest eller andre grove overgrep har barnehagen meldeplikt til barnevernstjenesten (barnehageloven §46). I slike tilfeller gjøres dette uten informasjon til foresatte.

Helsestasjonen og barnehagen har et samarbeid knyttet til 2 og 4 årskontrollen på helsestasjonen. Ved samtykke fra foreldrene skal barnehagen og helsestasjonen formidle opplysninger som er viktige i forhold til barns utvikling. Dette kan være opplysninger i forhold til hørsel, syn, motorikk, språk eller andre ting.

Figur 4 - Barn som hopper i vanddam

5. Progresjon

I Rammeplanen står det at progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle, lære og oppleve fremgang. Personalet skal bidra til at barna får mestringsopplevelser og at de samtidig har noe å strekke seg etter. Barna har ulike utgangspunkt, og de har derfor behov for tilrettelagte utfordringer. Denne individuelle progresjonen sikrer vi ved at personalet forsker i:

Hvilken kompetanse barnet innehar? Hva barnet mestrer? Hva som fremmer utvikling hos barnet? Hva, når og hvorfor det fungerer for barnet? Hvordan vi kan støtte barnet videre? Personalet har god oversikt over barnegruppen og ser hva det enkelte barnet trenger. Dette er grunnlaget for hvordan vi tilrettelegger for den enkeltes utvikling og hvordan vi organiserer hverdagen.

Progresjonstabell Hof barnehage:

Kommunikasjon, språk og tekst «Alle barn må få et rikt og variert språkmiljø i barnehagen»

Alder	Mål:	Hva gjør vi?
0-2 år	Opplive språket, slik at de etterhvert kan tilegne seg det	Legger vekt på gode samtaler i hverdagsaktiviteter, for eksempel i stell, måltid, påkledning Bruker pekebøker, enkle billedbøker, Snakkepakken, korte eventyr, rim, regler, dramatisering og sang Bruker smART oppvekst Felles eventyrstund Bruker biblioteket
3-4 år	Tilegne seg språket som et redskap for egne tanker og følelser for å løse konflikter og for å skape god lek Utvikle begreper og ordforråd	Bruker billedbøker, leser bøker hver dag Voksne som interesserte samtalepartnere for barna Språktrening Legger vekt på rim, regler, tøysevers etc. Lytter til lyder og rytme i språket Felles eventyrstund
5-6 år	Tilegne seg språket som et redskap for tanker, følelser, konfliktløsning, lek og samvær Lære seg å lytte til andre, samt fortelle noe selv Utvikle begreper og ordforråd Få kjennskap til symboler, tall og bokstaver Kjenne igjen navnet sitt	Høytlesning hver dag Samtale barn/voksen, oppfordrer barna til å sette ord på egne tanker Bruker rim, regler etc. samt prøver å lage rim og dikt selv Jobber med tekst, lekeskriving, ord og matematiske begreper Felles eventyrstund

Kropp, bevegelse, mat og helse «Gjennom kroppslig aktivitet lærer barn verden og seg selv og kjenne»

Alder	Mål:	Hva gjør vi?
0-2 år	Opplive med sansene og hele kroppen Få følelse av «jeg kan» i kroppslig lek tidlig øve inn gode vaner	Fysisk aktivitet i Hof hallen Drikke vann som tørstedrikk Sovestund midt på dagen Støtte barna i bleieslutt/ med pottetrening Lærer å vaske hender Deltar i felles aktivitetsdag Markerer verdens aktivitetsdag
3-4 år	Utvikle en positiv selvpoppfattelse gjennom mestring Få gode vaner som fremmer god helse og hygiene	Legge til rette for trygg og utfordrende lek inne og ute Leker i skogen og nærmiljøet Fysiskaktivitet i Hof hallen Går på ski Lærer seg å sykle på trehjulssyssel Drikker vann som tørstedrikk, vanlig sunne måltider inkludert frukt og grønt Vektlegger god håndhygiene Støtte barna i pottetrening Deltar i felles aktivitetsdag Markerer verdens aktivitetsdag
5-6 år	Utvikle en positiv selvpoppfattelse gjennom mestring Gi nye motoriske utfordringer	Legger til rette for trygg og utfordrende lek ute og inne Leker i skogen og nærmiljøet Fysisk aktivitet i Hof hallen, lærer regelleker, går på langtur

	Utvikle respekt for egen og andres kropp Øve inn gode vaner for god helse	Går på ski, lærer å hoppe tau Drikker vann som tørstedrikk, vanlig sunne måltider inkludert frukt og grønt Vektlegger god håndhygiene Deltar i felles aktivitetsdag Markerer verdens aktivitetsdag
--	--	--

Natur, miljø og teknologi «Naturen er en kilde til skjønnhetsopplevelser»

Alder	Mål	Hva gjør vi?
0-2 år	Bli glad i å oppleve naturen Bli kjent med begrepene dyr, husdyr, blomster, trær osv.	Går små turer i nærmiljøet for å samle, sanse og erfare Er ute hver dag Har en turdag i uka Lager fuglemat, legger på fuglebrett Ser på dyr og blomster i nærmiljøet Begynnende opplæring i bærekraftperspektivet Høster, plukker, lager noe av det Sanser, utforsker og eksperimenterer
3-4 år	Bli glad i p ferdes i naturen Få kunnskaper om dyr, dyreliv, planter og begynnende miljøvern Få kunnskap om matproduksjon	Har friluftaktiviteter og utelek hver dag. Har en turdag i uka Utedager på bålplassen Høster fra naturen og lager noe av det Etablerer kjøkkenhage i barnehagen og på Veset Naturstudier med aktiv bruk av oppslagsbøker, forstørrelsesglass etc. Plukker søppel, holder det rent rundt oss og fokus på bærekraftperspektivet
5-6 år	Få kunnskaper om dyr, planter, matproduksjon Lære om miljøvern Lære om samspillet i naturen Utvikle respekt for naturen Få erfaring med teknologiske hjelpemidler i hverdagen Lære om kildesortering og bruke det selv glad i å ferdes i naturen	Friluftaktiviteter og utelek hver dag Har en turdag i uka Utedager på bålplassen Etablerer kjøkkenhage i barnehagen, fokus på matproduksjon og bærekraft Naturstudier med aktiv bruk av oppslagsbøker, forstørrelsesglass etc. Utforsker og eksperimenterer med teknologi og naturfenomener Kildesorterer søppel

Nærmiljø og samfunn «Barnehagen skal bidra til at barna møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet»

Alder	Mål	Hva gjør vi?
0-2 år	Opplive glede ved fellesskap Utforske og oppdage nærmiljøet Medvirkning i barnehagens hverdag	Deltar på fellessamlinger, turer Turer i nærmiljøet, skogen, sanseturer Tar barnas trivsel og signaler på alvor med i planlegging og evaluering
3-4 år	Skape tillit til at deltakelse påvirker fellesskapet Få venner Delta i samfunnet, nærmiljøet Få kjennskap til historiske endringer i lokalsamfunnet Få kjennskap til at samene er Norges urfolk Opplive likestilling	Hører på barnas "stemme" i hverdagen Legger til rette for vennskap Turer i nærmiljøet Besøker Veset Deltar på aktiviteter og samlinger knyttet til markering av samenes nasjonaldag Har fokus på samisk kultur og språk

		Gir begge kjønn de samme utfordringene og like mye oppmerksomhet, som for eksempel leke med de samme lekene, aktivitetene
5-6 år	<p>Erfare deltakelse i et demokratisk samfunn</p> <p>Erfare at alle inngår i fellesskapet, uansett alder, kjønn, forutsetning, rase osv.</p> <p>Kunnskap om menneskerettigheter</p> <p>Delta i samfunnet i nærmiljøet.</p> <p>Bli kjent med Samisk kultur og levesett</p> <p>Opplive likestilling</p>	<p>Legger til rette for at barna kan si noe om sin hverdag</p> <p>Turer i nærmiljøet, ski osv.</p> <p>Besøker Veset</p> <p>Deltar på aktiviteter og samlinger knyttet til markering av samenes nasjonaldag</p> <p>Har fokus på samisk kultur og språk</p> <p>Gir begge kjønn de samme utfordringene og like mye oppmerksomhet</p>

Kunst, kultur og kreativitet «Å gjøre noe eller skape noe felles, bidrar til samhørighet»

Alder	Mål:	Hva gjør vi?
	<p>Få møte profesjonell kunst og kultur</p> <p>Få opplevelser gjennom sansene</p> <p>Opplive ulike materialer</p> <p>Opplive musikk og rytme</p>	<p>Går små turer for å samle på, se, lukte, ta på</p> <p>Sanse-motorisk trening, sanseturer</p> <p>Leker med materialer og erfarer form og farge, ordner og sorterer</p> <p>Tegner, maler, former med leire, sand og vann. Vi vektlegger opplevelsen og prosessen</p> <p>Samlinger med vekt på sang og rytme Felles musikkksamling</p>
3-4 år	<p>Få møte profesjonell kunst og kultur</p> <p>Lære om nærmiljøets historie</p> <p>Utvikle skaperglede</p>	<p>Musikkksamlinger, leker med lyder, stemmen og instrumenter</p> <p>Konsert med lokale musikere i Pusserstallen</p> <p>Blir kjent med flere materialer, teknikker og redskaper</p> <p>Lager noe til egen kunstutstilling</p>
5-6 år	<p>Får erfaring i å utforske og uttrykke seg gjennom to- og tredimensjonalt materiale</p> <p>Bruke musikk, dans, drama og forming som uttrykksmiddel</p>	<p>Dramatiserer korte eventyr</p> <p>Teaterforestilling</p> <p>Blir kjent med kulturelle og tradisjonelle uttrykksformer</p>

Etikk, religion og filosofi «Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter vi oppfatter verden og mennesker på, og preger verdier og holdninger»

Alder	Mål	Hva gjør vi?
0-2 år	<p>Opplive samfunnets grunnleggende normer og verdier</p> <p>Opplive feiring og tradisjoner rundt de kristne høytidene</p>	<p>De voksne er tydelige forbilder for barna</p> <p>Bruke SmART oppvekst</p> <p>Oppliver fellesskapet i forberedelser til høytidene gjennom sang, musikk, litteratur, julevandring og påskevandring, kirkebesøk med omvisning</p> <p>Deltar i tradisjoner</p>

3-4 år	<p>Tilegne seg samfunnets grunnleggende normer og verdier</p> <p>Få kjennskap til humanistiske verdier</p> <p>Utvikle respekt og interesse for andre</p> <p>Få kjennskap til kristne høytider og tradisjoner</p> <p>Møte barnas tro, spørsmål og undring med alvor og respekt</p>	<p>Barna kan lære seg toleranse, å sette pris på ulikheter, tilgivelse, likeverd og solidaritet når de voksne er tydelige forbilder</p> <p>De voksne er tydelige forbilder for barna</p> <p>Bruker SmART oppvekst</p> <p>Deltar i fellesskapet i forberedelser til høytidene gjennom sang, musikk, litteratur, julevandring, påskevandring, kirkebesøk med omvisning</p>
5-6 år	<p>Få kjennskap til tradisjoner i andre religioner og livssyn</p> <p>Skape rom for tenkning og undring</p>	<p>Dersom andre religioner/livssyn er representert i barnehagen, vil vi markere deres tradisjoner hvis ønskelig</p> <p>Filosofiske samtaler</p>

Antall, rom og form «Gjennom lek utvikler barna sin matematiske kompetanse»

Alder	Mål:	Hva gjør vi?
0-2 år	<p>Opplive gleden ved å utforske og sortere</p> <p>Lære med kroppen</p> <p>bli kjent med ulike begreper</p>	<p>Legger til rette med ulike materiell som klosser, leker og spill for å ordne og sortere</p> <p>Leker inn begreper med kroppen, bekrefte med språk</p>
3-4 år	<p>Opplive gleden ved å utforske, sammenligne og leke med tall og former</p> <p>Høre navn på matematiske begreper</p> <p>Presenteres for tallrekka</p> <p>Fokus på tallrekka</p> <p>Leke med former, mål og størrelse</p> <p>Lære farger, enkle begreper</p>	<p>Legger til rette med utfordrende spill, leker og materiell</p> <p>Utfordrer på størrelse, form og mål</p> <p>Bruker digitale verktøy</p> <p>Bygger</p> <p>Er bevisste på begrepsbruk</p> <p>Undrer oss sammen med barna i samtaler om lik/ulik, størrelse, avstand osv</p>
5-6 år	<p>Bli kjent med matematiske begreper, mønster, former og størrelser</p> <p>Tilegne seg gode og anvendbare matematiske begreper</p> <p>Glede ved å utforske og leke med tall, former, mål osv.</p> <p>Får opplevelser som gir rom- forståelse</p> <p>Bruke språket til logisk tenkning</p>	<p>Spiller spill og teller</p> <p>Bruker ellinger og tallrekker</p> <p>Er bevisst på egen språkbruk</p> <p>Legger til rette med materiell som stimulerer til matematisk/logisk tenkning, f. eks. bygging</p> <p>Bruker digitale verktøy</p> <p>Jobber med begreper, tall osv.</p> <p>Resonnerer og undrer oss sammen</p>